

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995-1996

OPENBARE COMMISSIEVERGADERING

HANDELINGEN

ADVIES- EN OVERLEGCOMITE VOOR BRUSSEL EN
VLAAMS-BRABANT

VERGADERING VAN DONDERDAG 1 FEBRUARI 1996

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de onrustwekkende evolutie inzake de aanwezigheid van Nederlandstaligen in Brussel en het memorandum dat het Vlaams Komitee voor Brussel in dat verband aan de Vlaamse regering heeft overgemaakt
Met redenen omklede moties

VOORZITTER : de heer Herman Suykerbuik

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.09 uur.*

Interpellatie van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de onrustwekkende evolutie inzake de aanwezigheid van Nederlandstaligen in Brussel en het memorandum dat het Vlaams Komitee voor Brussel in dat verband aan de Vlaamse regering heeft overgemaakt

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de onrustwekkende evolutie inzake de aanwezigheid van Nederlandstaligen in Brussel en het memorandum dat het Vlaams Komitee voor Brussel in dat verband aan de Vlaamse regering heeft overgemaakt.

– *Mevrouw Anne Van Asbroeck, Vlaams minister van Brusselse Aangelegenheden en Gelijke Kansenbeleid, vervangt minister-president Luc Van den Brande.*

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik had dit interpellatieverzoek al half oktober ingediend naar aanleiding van de publikatie van een memorandum dat het Vlaams Komitee voor Brussel aan de Vlaamse regering heeft bezorgd. Dit had als titel meegekregen : proeve van een reddingsprogramma voor de Vlaamse gemeenschap van Brussel. Het woord redding is in dit verband inderdaad geen overdreven uitdrukking of uiting van melodramatiek. De Nederlandstaligen maakten in de jaren zestig zowat een vierde van de Brusselse bevolking uit. Tijdens de jongste verkiezingen hebben we echter moeten vaststellen dat ze nog amper 10 percent van de stemmen opleveren. Dit is allicht minder dan de effectieve Nederlands-

talige aanwezigheid, maar toch. Het betekent dat ons bevolkingsdeel op twintig jaar tijd ernstig is ingekrompen, en zelfs bijna is gehalveerd. De term exodus is evenmin overdreven, wanneer een stad van een miljoen inwoners op dertig jaar tijd het aandeel van de Nederlandstaligen ziet terugvallen van één op vier of vijf tot één of twee op tien. Sedert 1970 hebben 300.000 Brusselaars met Belgische nationaliteit deze stad verlaten. Dit is een op drie. De huidige verhoudingen doen vermoeden dat vooral Nederlandstalige Brusselaars zijn weggetrokken.

Op de redenen, die we allemaal kennen, zal ik niet uitvoerig ingaan, omdat ze hier al aan bod zijn gekomen. Eén van de redenen die nog weinig wordt vermeld, maar wel in het memorandum staat, is dat heel wat werkgevers Brussel hebben verlaten en dat de werknemers de werkgevers zijn gevolgd. Naast al die redenen, die trouwens voor iedere grote stad in Vlaanderen gelden, komt daar voor de Nederlandstaligen in Brussel nog bij dat veel gezinnen geen vertrouwen meer hebben in het Nederlandstalig onderwijs, omdat ze in bepaalde gevallen in de minderheid geraken. Steeds minder kunnen ze in het Nederlands terecht bij de middenstand en de distributiebedrijven, maar ook bij de openbare diensten, waar de taalwetgeving minder dan ooit wordt gerespecteerd. Dit gebeurt niet alleen in de instellingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, zoals OCMW-ziekenhuizen en instanties die instaan voor het openbaar vervoer of sociale woningen, maar ook in een aantal federale instellingen, waarbij ik in het bijzonder aan de post denk. Dit alles zorgt ervoor dat veel Nederlandstaligen zich niet meer thuisvoelen in Brussel en de stad verlaten, zodat ze tot onder tien percent van de Brusselse bevolking dreigen weg te zakken. Dit zou minder zijn dan het aandeel van de buitenlanders, wat tot gevolg heeft dat de Vlamingen hier iedere wettigheid dreigen te verliezen, vooral wanneer we in het achterhoofd houden dat de Europese onderdanen in het jaar 2000 ook stemrecht krijgen. De druk op de handhaving van de quasi-pariteit in de Brusselse regering en op het beginsel van de taalgelijkheid zal er volgens mij alleen maar groter op worden. Het tweetaligheidsbeginsel is

Van Nieuwenhuysen

trouwens nooit echt overal toegepast en bovendien ver-
toont het ook hoe langer hoe meer barsten.

Ten slotte wordt het nog moeilijker Brussel voor de
Vlaamse bevolking aanvaardbaar te houden als hoofd-
stad, eens het aandeel van de Vlamingen beneden een be-
paald peil zal zakken. Ik weet dat sommigen hier geen
graten in zien en dat in Vlaanderen stemmen opgaan om
Brussel op te geven. Dit is misschien een verleidelijke
stelling, als het niet zo was dat Brussel zonder Vlamingen
meer dan ooit en meer dan vandaag nog een uitvalsbasis
zal zijn voor de verdere verfransing en de internationali-
sering van Vlaams-Brabant. Dit onderwerp zal trouwens
straks nog ter sprake komen. De recent aangekondigde
maatregelen van de heer Hasquin wijzen trouwens al in
die richting en geven ons met andere woorden een voor-
proefje van wat ons te wachten staat. Het heeft weinig zin
een politiek te voeren die erop is gericht het autochtone
karakter van Vlaams-Brabant te verdedigen en te hand-
haven, als we ons niet inspannen voor het autochtone ka-
rakter van Brussel.

Het Vlaams Komitee voor Brussel pleit op lange termijn
voor het afwijzen van Brussel als centrum van een sterk
gecentraliseerd en bureaucratisch Europa. Ik weet dat de
Vlaamse regering daar institutioneel weinig aan kan
doen, maar ze zou wel kunnen laten blijken dat ze niet ge-
diend is met die evolutie. Tot nu toe is dit nog niet ge-
beurd, integendeel zelfs, zou ik zeggen. De Vlaamse rege-
ring hoedt zich voor dergelijke uitspraken en tracht zelfs
de Europese aanwezigheid andermaal te vergoelijken aan
de hand van een wat ouder rapport van Mens en Ruimte,
waarin de nadruk wordt gelegd op de al dan niet vermeende
economische voordelen die de aanwezigheid van de
Europese instellingen in Brussel met zich zou brengen.
Het is duidelijk dat we op dit vlak van mening verschillen.
Daarom wil ik vooral ingaan op de suggesties op korte
termijn, die de Vlaamse regering van het VKB heeft ont-
vangen. In sommige gevallen kunnen deze maatregelen
immers het leegbloeden van Brussel wat stelpen. Een eer-
ste maatregel gaat over de toepassing van de taalwetge-
ving, waar we het recent nog in de plenaire vergadering
over hebben gehad en die vaak te wensen overlaat, zoals
ik daarnet heb aangehaald. Het VKB stelt in dat verband
voor om een soort antennes van de Vlaamse regering in
Brussel op te richten, die systematisch alle overtredingen
bij de bevoegde instanties zouden aanklagen en opvolgen
en desnoods ook de Vlaamse regering zouden inschake-
len. De Vlamingen laten vandaag de dag inderdaad veel
te veel over zich heen gaan.

Nadat er in de jaren zeventig en tachtig een duidelijke
kentering ten goede was in het gebruik van het Neder-
lands in het straatbeeld, hebben we de stellige indruk dat
vandaag het omgekeerde het geval is. Het Nederlands
verdwijnt steeds meer uit het straatbeeld. Een campagne

als spreek-steeds-je-eigen-taal-te-Brussel lijkt aangewe-
zen. Minister Weckx, uw voorganger, was er destijds mee
begonnen en een aantal maanden geleden hebt u meege-
deeld, dat deze campagne begin dit jaar zou worden
voortgezet, nadat ze vorig jaar was uitgesteld. Maar ik
heb er nog altijd niets van gemerkt, zodat ik me afvraag
of er werkelijk een grootscheepse campagne zal komen,
die de Vlaamse assertiviteit in de hoofdstad van bijvoor-
beeld onze ambtenaren moet aanscherpen. Het VKB sug-
gereert in dit verband dat de instellingen die door de
Vlaamse Gemeenschap worden gesubsidieerd, daarbij
worden ingeschakeld, waarbij natuurlijk vooral wordt ge-
dacht aan de BRTN. Deze suggestie zal misschien kunnen
worden doorgestuurd naar de nieuwe manager van de
BRTN.

Ten derde stelt het Vlaams Komitee voor Brussel als
Brusselse vereniging de vraag, in hoeverre de sociaal-cul-
turele infrastructuur nog nut heeft. De gemeenschaps- en
trefcentra zijn blijkbaar niet langer de steunpilaren van
het Vlaamse verenigingsleven. Het is niet de eerste keer
dat deze opmerking wordt gemaakt. Ik heb de indruk dat
sommige collega's op dit punt nogal lange tenen hebben.
Het lijkt me aangewezen om in te gaan op de suggestie
om een kosten-batenanalyse te maken van de culturele en
de sociaal-culturele instellingen, die een toelage ontvan-
gen van de Vlaamse Gemeenschap. De trefcentra bieden
steeds meer ruimte voor activiteiten, en dan citeer ik de
Brusselse Post, die nog weinig te maken hebben met de
verdediging van hun lokale Vlaamse gemeenschap. Ik
geef toe dat dit in sommige gemeenten het gevolg is van
de inkrimping van de Nederlandstalige bevolking. We
moeten ons echter de vraag durven stellen wat het nut
van dergelijke centra is, als de enige binding met de
Vlaamse Gemeenschap financieel is. Moeten de schaarse
middelen, waarover we beschikken, niet op een meer se-
lectieve wijze en in functie van de efficiëntie op Vlaams
gebied worden aangewend? Is de Vlaamse regering daar-
toe bereid? Ik wil in dat verband ook de aandacht vesti-
gen op het voorstel, om sommige trefcentra om te bou-
wen tot de reeds vermelde antennes. Hier kunnen taal-
klachten worden behandeld door bijvoorbeeld een be-
roep te doen op advocaten of kan informatie worden ver-
strekt over Vlaamse diensten zoals huisvesting.

Ten vierde dringt het Vlaams Komitee voor Brussel aan
op initiatieven op het vlak van welzijn en gezondheid. De
Brusselse Welzijnsraad opperde destijds al het voorstel
om een huis voor welzijn en gezondheid voor Brussel op
te richten. Het VUB-ziekenhuis zou volgens de Brusselse
Welzijnsraad ontoereikend zijn. Hoe ver staat het daar
mee? Wordt deze suggestie nog steeds in overweging ge-
nomen?

Een vijfde punt is de steun aan verenigingen en tijdschrif-
ten, die zich inzetten voor het Nederlands in Brussel. Het
Vlaams Komitee voor Brussel stelt met spijt vast dat soci-
aal-culturele verenigingen en initiatieven van allerlei slag

Van Nieuwenhuysen

worden gesteund, maar dat dit veel minder het geval is voor initiatieven, die gericht zijn op de eigen mensen en op de verdediging van onze identiteit. Een ander punt, dat al eerder aan bod kwam, is de aanwezigheid van heel wat kinderen uit niet homogeen-Nederlandstalige gezinnen in onze Vlaamse scholen. Het nadeel hiervan is dat in heel wat scholen en klasjes de kinderen uit homogeen-Nederlandstalige gezinnen in de minderheid komen en dat het onderwijspeil in het gedrang komt. Dat laatste werd eindelijk toegegeven door de studie van Mens en Ruimte, die betrekking had op de scholen in de Vlaamse rand. Er is wel degelijk sprake van een daling van het onderwijspeil. Blijft de regering erbij dat de huidige omkadering in het Nederlandstalig onderwijs in Brussel moet volstaan, of wordt er gedacht aan bijvoorbeeld de organisatie van overgangsklassen, waar kinderen gedurende een bepaalde periode een taalbad krijgen, of de mogelijkheid van begeleiding van ouders van anderstalige leerlingen. Ik vind het ook zeer belangrijk - en niet alleen om de verdere verfransing van Brussel te stoppen - om de Vlamingen aan te moedigen om in Brussel te komen wonen. Men kan mensen niet dwingen om ergens te gaan wonen, maar we kunnen bijvoorbeeld beginnen met het aantrekken van de eigen ambtenaren, en dat is ook het belangrijkste segment. Dit kan worden verwezenlijkt door de toekenning van een vestigingsvergoeding of door het effectief verschaffen van woningen door de renovatie van bepaalde wijken in Brussel. Dit moet mogelijk zijn met de medewerking van het Brussels Gewest. Het Vlaams Komitee voor Brussel sluit dit ook niet uit. Waarom geen soort Vlabinvest voor de Nederlandstaligen in Brussel? De problematiek is dezelfde als in de Brusselse rand: de te hoge prijzen zorgen voor de wegprijzing van de autochtone bevolking.

Als laatste punt wijst het Vlaams Komitee voor Brussel op de grote invloed van de internationalisering van Brussel. De Vlaamse regering moet bij de federale regering aandringen op de toepassing van het beginsel, dat ook bij de Europese instellingen wordt toegepast: de taal van het land waar de betrokken diensten van de Europese Unie zijn gevestigd, is ook de werktal. Vermits het Nederlands de meerderheidstaal is in dit land, zou dus het Nederlands ook de werktal moeten zijn.

Mevrouw de minister en collega's, dit zijn voorstellen die een aantal maanden geleden door het Vlaams Komitee voor Brussel aan de Vlaamse regering werden overgemaakt. Zij hebben als doel om de Vlaamse pendelaars en de bezoekers aan Brussel aan te zetten tot een assertiever optreden en om de Brusselse Vlamingen zodanig te ondersteunen, dat de drang om Brussel te verlaten kleiner wordt. Veel van die voorstellen zijn de moeite waard. De minister heeft ondertussen al een paar maanden de tijd gehad, om ze te bestuderen. Wat zijn de opvattingen van de minister over die voorstellen? Wanneer zal de Vlaam-

se regering werk maken van maatregelen, die de uittocht van de Nederlandstalige Vlamingen uit Brussel moet stoppen? Moeten we wachten tot 1997, zoals ooit werd aangekondigd, om een strategisch plan voor Brussel te krijgen? Of zegt de minister dat het om een dringende aangelegenheid gaat en dat de situatie zo dramatisch evolueert, dat een dringend ingrijpen nodig is en dat we in 1996 met een plan op de proppen zullen komen?

De voorzitter: Ik dank de interpellant dat hij zich heeft gehouden aan de toegelaten spreektijd. Ik vraag dit ook aan de anderen, omdat mevrouw de minister ons om 15.00 uur moet verlaten.

De heer Vandenbossche heeft het woord.

De heer Walter Vandenbossche: Ik zou willen ingaan op dit memorandum en ook enkele bijkomende bedenkingen willen maken. Dit memorandum heeft ontegensprekelijk een aantal verdiensten. Het memorandum somt maatregelen op en de meeste maatregelen onderschrijven we, zoals de strikte toepassing van de taalwetgeving, het Nederlands in het stadsbeeld, een Vlaams ambtenarenbeleid, de rol van de media, - die door de heer Van Nieuwenhuysen niet helemaal tot in de puntjes werd weergegeven -, de nieuwe opdracht voor de gemeenschapscentra, cultuurspreidende activiteiten in en met het Nederlands en de Europese strategie, waarover we van mening verschillen, maar die noodzakelijk is. Mijns inziens kunnen deze opdrachten maar slagen als men het dossier Brussel ten gronde aanpakt. Ik kan me niet van de indruk ontdoen, dat dit memorandum niet fundamenteel genoeg is. De kern van het Brussels dossier ligt in de leefbaarheid van Brussel. Leefbaarheid in een zeer ruime betekenis van het woord: de hele ruimtelijke structuur van de hoofdstad, de verhouding woningen en economische gebouwen, de leefmilieudossiers, het onderhoud, de netheid, openbare parken, pleinen, een dynamisch economisch beleid in Brussel, de problematiek van de veiligheidsorganisatie, de samenwerking tussen politiekorpsen. Ook essentieel is de financiële leefbaarheid van het hoofdstedelijk gewest en van de negentien gemeenten. Dit dossier van het Vlaams Komitee voor Brussel spreekt daar niet over. Voeg daarbij de essentiële elementen die ik zou willen bundelen onder de term samenlevingsopbouw binnen Brussel voor haar inwoners, en dan niet alleen voor een bepaalde categorie: een leefbaar Nederlandstalig onderwijs, een ruim en degelijk sociaal netwerk van voorzieningen, een cultuurbeleid voor de lokale en internationale gemeenschappen - ook de lokale gemeenschappen, want die worden al te vaak vergeten -, een Vlaams-Brussels sportbeleid en een degelijk gezondheidsbeleid. Al deze aspecten moeten kunnen smelten, en daarvoor pleit ik vandaag in een Brussels samenlevingsproject.

Iedereen die een rol heeft in Brussel, met name een politieke bevoegdheid, moet niet alleen zijn verantwoorde-

Vandenbossche

lijkheid opnemen, maar moet ook zijn bevoegdheden op elkaar afstemmen om te komen tot een geïntegreerd beleid. Ik denk in dit verband bijvoorbeeld aan het toerisme ; dit is een typevoorbeeld van noodzakelijke afstemming van het beleid. Hiertegenover staat tegenwoordig maar al te vaak wat ik het constitutioneel immobilisme noem tegenover Brussel, waarbij men enkel wat steriele oproepen doet voor een grote dialoog en waarbij men de realiteit van één miljoen inwoners met eigen grondwettelijke instellingen miskent. Men moet in dit verband ook rekening houden met het feit dat er in Brussel nog een aantal politici zijn - zowel Franstaligen als Nederlandstaligen - die van de stad nog iets positiefs willen maken. Ik maak van deze interpellatie gebruik om een aantal dingen te zeggen. Ten eerste zou ik willen vragen dat alle actoren, met name de federale regering, de Vlaamse regering, de Brusselse regering, de Vlaamse Gemeenschapscommissie, de COCOF, de gemeenten en de OCMW's duidelijk de intentie moeten kenbaar maken om te komen tot een positief samenwerkingsmodel, tot een positief samenwerkingscontract voor de hoofdstad. Dat is tot nu toe nog veel te weinig gebeurd. Iedereen blijft op z'n eigen terrein en niemand zoekt raakpunten. Er dient te worden gewerkt aan dit Brusselse samenlevingsmodel, vanuit het respect voor de gemeenschappen, maar ook rekening houdend met de realiteit van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Ik zou eigenlijk een lans willen breken voor de Vlaamse Gemeenschapscommissie. Bij de regeerverklaring is dit even aan bod gekomen, maar ik denk dat, met wat we in de praktijk vaststellen, de Vlaamse Gemeenschapscommissie eigenlijk zou kunnen worden uitgebouwd als een platform waarbij al deze krachten elkaar zouden kunnen ontmoeten om zo een convergerend beleid voor een samenlevingsopbouw in Brussel vast te leggen. Het is ook essentieel dat men het bestaan en de rol van deze hoofdstedelijke instellingen in Vlaanderen aanvaardt. Dit is politiek niet altijd een evidentie, maar het lijkt me voor Brussel de hefboom om tot een beleid te komen.

Mevrouw de minister, in concrete termen betekent dit ten eerste dat ik ervoor pleit dat de rol van de privé-sector als actor en als factor van een tweetalige stad opnieuw moet worden gerevalueerd. Ik zou ervoor willen pleiten dat u, los van wat er in het verleden is gebeurd, eens werk zou willen maken van een taalweerbaarheidsprogramma. Ik denk dat u onder deze noemer heel wat zou kunnen inschrijven : de klassieke verzuchtingen zoals het VKB ze heeft geformuleerd, maar ook een aantal nieuwe verzuchtingen, met name de essentiële rol die het privé-bedrijf op dat vlak zou kunnen spelen.

Ten tweede pleit ik er natuurlijk ook voor dat de gemeentelijke politieke slagkracht van de Vlamingen in het kader van een convergerend beleid wettelijk zou worden vastgelegd. In contrast met wat het VKB zegt, zou ik ook willen

dat er een Vlaamse openheid wordt gecreëerd naar de Europeanen, die in Brussel wonen, en dat deze Vlaamse openheid uit reële beleidsdaden zou blijken. Ook wens ik hier een lans te breken om in Vlaanderen aandacht te hebben voor de financiële situatie van het Hoofdstedelijk Gewest.

Ik maak nog een aantal slotbedenkingen. Ten eerste, de Vlaams-regionale instellingen, die rechtstreeks zijn verkozen, met eigen bevoegdheden en eigen middelen, moeten een federaal, een Europees en een wereldperspectief blijven behouden.

Ten tweede, er is absoluut nood aan een samenwerkingsmodel tussen de Brusselse, de Vlaamse en de Waalse instellingen. Ik vermeld hierbij ook zeer uitdrukkelijk de Brusselse instellingen. Te veel wordt immers de fout gemaakt van het debat enkel tussen Vlamingen en Walen te willen voeren. De Brusselse Vlamingen zijn eigenlijk vragende partij naar een samenwerkingsmodel - ik geef hier mijn persoonlijke mening - waar de Vlaamse Gemeenschapscommissie een draaischijffunctie zou kunnen gaan vervullen. Eigenlijk pleiten we meer om in de toekomst werkelijk een uitbouw te maken van de Brusselse institutionele context en niet deze in vraag te stellen.

Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik denk dat dit een redelijke vraag is en dat dit een juiste strategie zou kunnen zijn die fundamenteeler gaat dan datgene wat het Vlaams Komitee voor Brussel naar voren brengt. Deze strategie pakt de essentiële problemen aan, maar de voorstellen van het VKB kunnen hier natuurlijk aan worden gekoppeld omdat deze, op het Europese luik na, niet kunnen worden miskend als een bijkomende factor naar de leefbaarheid van Brussel voor de Vlaamse Gemeenschap.

De voorzitter : De heer Van Vaerenbergh heeft het woord.

De heer Etienne Van Vaerenbergh : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik zou heel kort toch twee grote opmerkingen willen maken. Ik sluit mij aan bij de tussenkomst van de voorgaande spreker die een aantal aspecten van de Brusselse problematiek heeft verduidelijkt. Ik ga akkoord met de voorgaande spreker als hij zegt dat het memorandum van het Vlaams Komitee voor Brussel slechts een aantal randverschijnselen raakt. Wat is eigenlijk de grond van de problematiek, rekening houdend met de huidige situatie in Brussel ?

De grond van de zaak is eigenlijk dat er in Brussel twee gemeenschappen samenwonen, in mijn terminologie twee volkeren, met een minderheid Vlamingen. Deze minderheid Vlamingen heeft wel een bepaalde bescherming, maar deze bescherming faalt. De studie die uw voorganger heeft laten uitvoeren bewijst dat ook. De bescherming faalt níét wat betreft eventuele klachten, ze faalt ook niet wat betreft de schorsingsbevoegdheid, maar ze faalt wél wat betreft de vernietigingsbevoegdheid. Ze faalt vooral

Van Vaerenbergh

op het vlak waar ze niet zou mogen falen, namelijk dat iedereen het recht heeft om onmiddellijk de nietigheid van een akte in te roepen.

In de taalwetgeving inzake bestuurszaken voor Brussel, staat wél de schorsingsbevoegdheid, staan ook administratieve sancties, maar staat niét de strafrechtelijke verantwoordelijkheid. Wanneer een rechter een vonnis uitsprekt, moet hij zelf nagaan of de taalwetgeving wordt gerespecteerd. Als die niet wordt gerespecteerd kan hij geen vonnis uitspreken, is het vonnis nietig. We moeten er dus voor pleiten dat de taalwetgeving, die toch van openbare orde is en waarvan iedereen zegt dat ze van openbare orde is, afdwingbaar moet zijn. Iedereen moet de mogelijkheid hebben om daartegen klacht in te dienen met strafrechtelijke vervolging.

Voor de goede orde wens ik ook uw aandacht te vestigen op artikel 138 van het Gerechtelijk Wetboek dat zegt : in burgerlijke zaken komt het Openbaar Ministerie tussen bij wege van rechtsvordering of advies. Het treedt ambtshalve op in de gevallen die de wet bepaalt, en bovendien telkens als de openbare orde zijn tussenkomst vergt.

Wanneer we nu vaststellen dat vanaf 1979 tot 1983 2.000 benoemingen werden geschorst en daarvan één, twee, drie, vier verbroken werden, wanneer we vaststellen dat die benoemingen gebeurden in strijd met de openbare orde, dan moet het parket ambtshalve optreden om de nietigheid volgens het Gerechtelijk Wetboek van deze zaken te vervolgen. Dat gebeurt op dit ogenblik dagelijks. Op het parket bestaat een dienst die zich bezighoudt met burgerlijke zaken. Wanneer bijvoorbeeld iemand bigamie pleegt, dan vervolgt men die man enerzijds omdat bigamie strafrechtelijk vervolgd wordt, maar kan het parket ook een burgerlijke vordering instellen om eventueel een tweede huwelijk nietig te verklaren. Waarom kan dat hier niet ? Waar ik dus voor pleit - en waarover we het als Vlamingen allemaal eens zouden moeten zijn - is dat de sanctie zou moeten zijn : strafrechtelijke verantwoordelijkheid. Dit geeft ook aan iedereen de mogelijkheid om klacht neer te leggen en het parket op dat ogenblik ambtshalve te doen optreden.

Ik zou ook nog een tweede opmerking willen maken. Ik hoor altijd graag praten over het aantal Vlamingen en de maatregelen om het aantal Vlamingen in Brussel te verhogen. Persoonlijk denk ik dat het zeer moeilijk zal zijn om het aantal Vlamingen in Brussel nog omhoog te drijven. Het zal ook moeilijk zijn om het aantal Franstaligen in Brussel nog omhoog te drijven. Uiteindelijk gaat het hier om het probleem van de leefbaarheid van de stad en probeert iedereen de stad te ontvluchten. Dit gebeurt ook in andere grote steden zoals Antwerpen en Gent.

Volgens mij heeft het aantal Vlamingen geen enkel belang. Belangrijk is wél de machtsuitoefening. Als er in

België 100 mensen wonen, en er zijn daarvan 60 Vlamingen, dan is er een akkoord dat die machtsuitoefening 50 percent voor de Vlamingen en 50 percent voor de Franstaligen is. Voor Brussel geldt hetzelfde en moet dat ook hetzelfde zijn. Of er nu 5 percent of slechts 1 percent Vlamingen zijn, de macht moet worden gedeeld. Anders bestaat het land België niet. Dit moet ook zo op het lokale vlak gebeuren. Of er nu één vertegenwoordiger in de gemeentebesturen of in de schepencolleges zit, of er zitten er 20 of 30, dit heeft geen belang. Wat belang heeft, is de macht die men heeft en het geld waarover men beschikt om die macht af te dwingen. Als men geen respect meer opbrengt om die zaak radicaal om te draaien, dan gaat men praten zoals het Vlaams Komitee voor Brussel, over begeleidingsmaatregelen om bepaalde zaken te verzachten.

Maar dit brengt geen zoden aan de dijk. Ik pleit dus voor twee maatregelen. Ten eerste, strafbaarheid voor diegene die een inbreuk pleegt op de taalwetgeving, zodanig dat ik klacht kan indienen als ik vaststel dat deze niet wordt gerespecteerd, zodat deze persoon kan worden vervolgd. Er is immers slechts eerbied voor de wet als ze kan worden afgedwongen. Ten tweede herhaal ik nog eens dat het percentage Vlamingen in Brussel geen enkel belang heeft. Brussel is onze hoofdstad en wij moeten die mee besturen. Dit gebeurt trouwens ook in de federatie België, want anders, als we dat niet zouden toepassen, dan zou de federatie België bij wijze van spreken ook op haar laatste benen lopen.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp-Sillis heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, waarde collega's, ik wil iets zeggen over het memorandum, waarover ook collega Van Nieuwenhuyzen gesproken heeft. Het Vlaams Komitee voor Brussel gaat ervan uit dat er Vlaamstalige en Franstalige Brusselaars zijn. Ik geloof echter dat er nog een andere categorie Brusselaars zijn. Deze Brusselaars stemmen soms voor Vlaamse, soms voor Franstalige kandidaten of partijen. Tijdens de jongste verkiezingen hebben ongeveer tienduizend kiezers voor de Kamer voor Vlaamse kandidaten, en voor het Brusselse Gewest voor Franstalige kandidaten gestemd. Wellicht hechten ze er veel belang aan dat Brussel tweetalig is, en wellicht vinden ze dat de heer Picqué zijn werk goed doet. Deze mensen worden in de telling niet in een aparte categorie ondergebracht. Of zijn zij precies de mensen die we moeten terugwinnen ? We kunnen grotendeels de maatregelen die het Vlaams Komitee voor Brussel voorstelt, onderschrijven. Al zit er hier en daar toch wel een addertje onder het gras. Zo heeft men er blijkbaar moeite mee dat TV-Brussel reclame maakt voor restaurants, die niet altijd Vlaams zijn. Men maakt ook reclame voor Portugese, Spaanse restaurants. En de kok of eigenaar van deze restaurants spreekt niet altijd Nederlands, zodat op TV-Brussel ook wel eens Frans gesproken wordt. We vinden dat zoiets moet kun-

Verwimp-Sillis

nen. Men moet, via TV-Brussel, Brussel leren kennen : niet enkel het Vlaamse gedeelte, maar geheel Brussel.

Wat de omschakeling van trefcentra naar infobureaus betreft : we hebben geen problemen met de eventuele oprichting van die bureaus. Maar een omschakeling vinden we echt niet nodig. De Vlaamse Gemeenschap draagt verantwoordelijkheid voor het Brusselse Gewest, en voor de Brusselse jongeren : dat zijn niet enkel Vlaamse jongeren, van ons bloed en onze bodem, maar alle Brusselse jongeren. Gemeenschapscentra moeten bijgevolg een tweetalig karakter hebben. De Vlaamse Gemeenschap moet volgens ons trotser zijn op wat deze centra doen. We moeten assertiever worden, het straatbeeld vernederlandsen, en ook het Vlaams karakter van de trefcentra versterken. Inzake het onderwijs zijn we geen voorstander van de opvatting dat het aantal Nederlandsonkundige kinderen moet worden beperkt. Wel zou er bijkomende ondersteuning moeten worden voorzien. Elke beperking zou een aantal scholen verkleinen. In sommige gevallen zou dat zelfs leiden tot de sluiting van de school zelf. In dat geval bestaat de mogelijkheid dat Vlaamse ouders hun kinderen toch naar een Franstalige buurtschool sturen, in plaats van naar een verafgelegen Nederlandstalige school. Om ambtenaren en politieagenten te overhalen om in Brussel te komen wonen, zou misschien kunnen overwogen worden om niet enkel een aankoop-, maar ook een huurpremie uit te keren. De voorgestelde lange-termijnmaatregelen zijn zo vaag dat ik me voorlopig van elke commentaar wil onthouden : daarover moet eerst grondiger worden gediscussieerd.

De voorzitter : De heer Goovaerts heeft het woord.

De heer Leo Goovaerts : Mijnheer de voorzitter, ik ben ontgoocheld. In mijn brief van 15 januari vroeg ik, gezien recente verklaringen van de voorzitter van de Vlaamse regering, een bijeenkomst over de relaties tussen Brussel en Vlaanderen. Ik wou, meer bepaald, vernemen of minister-president Van den Brande, de gemeenschaps- of de gewestvisie steunt inzake de contacten, die hij via de pers heeft aangekondigd. In dat kader vroeg ik, mijnheer de voorzitter, of ook de minister-president hier zou kunnen aanwezig zijn. Ik stel vast dat hier een interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, op de agenda staat. Ik had de bedoeling om met de minister-president een debat te voeren over Brussel en Vlaanderen ; en over de relatie tussen Vlaanderen en Brussel. Ik ben dus ontgoocheld wanneer u zegt dat mevrouw de minister, die ik overigens graag ontmoet, slechts tot 15 uur, dus nog twaalf minuten, voor een gesprek ter beschikking staat. Ik beschik dus nog over twee of drie minuten om mijn vraag te stellen. In die omstandigheden zie ik niet in welk nut

mijn tussenkomst zou kunnen hebben, tenzij u me toestaat om straks minister-president Van den Brande te ondervragen over het onderwerp waar het vandaag zou moeten over gaan : over de relatie tussen Brussel en Vlaanderen, en over de relatie tussen de rand en Brussel. Het voorstel van het Vlaams Komitee voor Brussel, dat een uitstekend vertrekpunt voor een gesprek vormt, en waarin nuttige en interessante elementen worden aangebracht, wordt hier met algemeenheden aangevuld. Ik had dus graag geweten of ik de heer Van den Brande kan of mag ondervragen, in het kader van de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen.

De voorzitter : U weet dat het Reglement ons verplicht om elke interpellatie die door het uitgebreid Bureau wordt doorverwezen, in eerste orde ter behandeling voor te leggen.

Het punt over de studie van de VZW Mens en Ruimte werd op de agenda geplaatst na algemeen verzoek van de plenaire vergadering van de Vlaamse Raad. Ik had de bedoeling om straks, tijdens de afwerking van het agenda-punt betreffende de regeling van de werkzaamheden, met uw brief rekening te houden, en om op uw verzoek tijdens een volgende bijeenkomst in te gaan.

De heer Leo Goovaerts : Met uw toestemming zou ik nog kort enkele voorstellen willen formuleren. De heer Vandebossche, waarvoor ik heb veel respect heb, heeft hier uitspraken gedaan waarover ik mijn twijfels heb. U spreekt steeds over samenleven in Brussel ; ik zou het willen hebben over het overleven van de Vlaming in Brussel. Dat is iets totaal verschillend. U spreekt over een samenwerkingsmodel ; ik wil het hier hebben over het overlevingsmodel.

Ik sluit me dus niet aan bij dat gedeelte van de uiteenzetting van de heer Van Vaerenbergh, waarin hij zegt dat het er niet op aankomt met hoeveel men is, maar wel of men de macht heeft. Met het tweede element van zijn stelling ben ik het eens : het is allemaal een kwestie van macht. We hebben niet genoeg onze macht getoond. We hebben ons teveel laten misleiden door de vriendelijkheid die werd getoond toen men ons nodig had. Men bleef erg vriendelijk, zolang we ons Nederlandstalig, Vlaams karakter niet te sterk benadrukten. Maar we zijn daar niets mee gebaat.

Het strategisch plan van 1994 ; het interimrapport over de gemeenten met een bijzonder taalstatuut ; het Vlaams regeerakkoord ; de beleidsbrief van minister Van Asbroeck. Dat is allemaal erg interessante literatuur. Maar ik stel vast dat het aantal Nederlandstaligen, en het Nederlands taalgebruik in Brussel er sterk op achteruitgaat. Dat interessante interimrapport geeft dit zeer duidelijk aan.

Mijnheer Van Vaerenbergh, in dat rapport staat inderdaad dat de Vlamingen de financiële hefboom moeten gebruiken tegen het Brusselse Gewest, wanneer de Vlaamse

Goovaerts

belangen in de hoofdstad op het spel staan. Ik kan u zeggen dat ik daar mijn twijfels over heb. Ik heb mijn vragen bij de oprichting van de gemeenschapscentra, en hun omvorming tot een instrument van integratie van verschillende culturen. Want, mevrouw Verwimp-Sillis, wat doet u dan met de trekkingsrechten, waarbij de gelden die voor de Vlamingen werden voorzien, zomaar aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werden overgemaakt ? De COCOF daarentegen heeft dat niet gedaan. De COCOF heeft dat geld aan de Raad overgemaakt als betaling voor kosten. De VGC heeft zomaar tientallen miljoenen frank in de begroting van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad gestort. En nu verklaart de COCOF zelfs dat ze niet zal betalen wat ze wel degelijk moet betalen : de COCOF houdt voor het jaar 1996 25 miljoen frank in.

Mevrouw, het wordt tijd dat we stoppen met woordenkramerie, en een echte Vlaamse dynamiek in Brussel ontwikkelen. En eisen dat die taalwetten worden toegepast. Er was beloofd dat we driemaandelijks daarover een verslag zouden ontvangen. In de Hoofdstedelijke Raad, mijnheer de voorzitter, heeft men daarnaar vijf keer gevraagd, en men draaide steeds rond de pot. Men komt niets te weten. We hebben problemen in het onderwijs. De Nederlandstalige kinderen in het Nederlandstalig onderwijs kennen onvoldoende Nederlands, omdat er meer Frans- en anderstaligen dan Nederlandstaligen in dat onderwijs zitten. Dat is op zichzelf natuurlijk geen probleem. Maar het Nederlandstalig onderwijs moet om te kunnen overleven, kwalitatief hoogstaand worden.

Ik denk niet dat we de begroting van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kunnen redden met een casino, maar ik had vooral minister-president Van den Brande willen vragen of hij met betrekking tot de begroting voorstander is van de verdeling van de aanvullende personenbelasting tussen woon- en werkplaats en eventueel ook van de uniforme gewesttaks. Ten slotte had ik een boom willen opzetten om, in tegenstelling met wat de heer Van Vaerenbergh zegt, het aantal Vlamingen in Brussel te tellen en na te gaan of het misschien nodig is de subnationaliteit voor de Vlamingen in Brussel in te voeren. Ik ben voor een telling, want als het zo voortgaat, zullen we bij de volgende verkiezingen niet veel meer moeten tellen.

Ik heb aandachtig geluisterd naar de uiteenzetting van de heer Vandenbossche. Hij heeft het ook gehad over sport in Brussel en sport is er voor iedereen. Met de Sportgids van 1996 is de heer Chabert er nogmaals in geslaagd een brochure uit te geven met zijn foto. Deze sportbrochure werd gerealiseerd in opdracht van de heer Chabert, collegelid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, bevoegd voor sport. De excellenties maken dus nogmaals publiciteit voor zichzelf op kosten van de belastingbetaler, wat ten strengste verboden is door de wet.

De voorzitter : Minister Van Asbroeck heeft het woord.

Minister Anne Van Asbroeck : Ik wil me eerst en vooral verontschuldigen. Ik heb inderdaad gezegd dat ik tot drie uur tijd had, maar het was niet mijn bedoeling het debat te ontwijken. Ik had een verbintenis aangegaan, voordat ik kennis had van deze commissievergadering. Ik zal te laat op de afspraak aankomen en ik zal ook uitleggen waarom. Ik wens uitvoerig te antwoorden op de interpellatie en de vragen die zijn gesteld. Minister-president Van den Brande heeft me gevraagd op deze interpellatie te antwoorden, omdat het een zaak betreft waarvoor ik binnen de Vlaamse regering verantwoordelijk ben gesteld. Ik ben als coördinerend minister voor Brusselse Aangelegenheden immers bevoegd voor het totstandkomen van het actieplan voor Brussel, waarvan in de interpellatie sprake was. Het memorandum van het Vlaams Komitee voor Brussel bevat ook heel wat stellingen die rechtstreeks van toepassing zijn op het beleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, waarover ik het toezicht uitoefen.

Dit comité legt terecht de vinger op de wonde van de stadsvlucht van vele Brusselse Vlamingen. De zaak ligt nochtans wat genuanceerder dan in het memorandum wordt voorgesteld. Ook Franstalige jonge gezinnen uit de middenklasse ontvluchten immers meer en meer de hoofdstad bij gebrek aan betaalbare woningen en wegens de problemen inzake leefmilieu, veiligheid, enzovoort. Het is ook een feit dat de Brusselse Vlamingen er bij de jongste gemeenteraads- en gewestverkiezingen op achteruit zijn gegaan. Maar ook dit moet worden genuanceerd. Zoals mevrouw Verwimp-Sillis zei, gingen de Vlaamse lijsten bij de Kamer- en Senaatsverkiezingen erop vooruit. Met deze percentages zouden er in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad geen tien maar dertien of zelfs veertien Vlamingen zitting hebben gekregen. Het aantal Brusselse Vlamingen ligt dus zeker hoger dan de tien procent waarover het memorandum spreekt.

Bovendien moet men ook weten wat men wil. Enerzijds hoor ik in Vlaams-nationale kringen beweren dat het aantal Brusselse Vlamingen veel hoger ligt dan de vijftien of twintig procent die meestal wordt geciteerd. Maar in het memorandum van het Vlaams Komitee voor Brussel lees ik dan : in de jaren tachtig daalde de Vlaamse bevolking van Brussel aan de hand van de verkiezingsuitslagen - die erbij worden vermeld - tot ongeveer vijftien procent. Thans ligt dit nog op ongeveer tien procent en als de tendens doorgaat, stabiliseert ze zich tegen het einde van de eeuw op vijf tot acht procent. Wat ik daarna lees, vind ik wel heel erg. Ik citeer nogmaals : met nauwelijks enige overdrijving kan worden gesteld dat het eigenlijk om een ethnische zuivering gaat die niet minder erg is, omdat ze geruislozer en vreedzamer verloopt dan in de Balkan. Met nauwelijks enige overdrijving, zegt men dan. Ik zou de auteur van deze tekst graag een vliegticket betalen naar ex-Joegoslavië om er eens te gaan praten met de mensen. Dan zou men weten wat een ethnische zuivering

Van Asbroeck

is. Ik vind dat men met deze woordkeuze wat te ver gaat. Toen ik dit las, had ik niet veel zin meer om verder te lezen. Maar van een minister wordt zakelijkheid en geen emotionaliteit gevraagd. Daarom ga ik wel verder in op deze tekst. Ik zal de standpunten die ik kan onderschrijven - en die zijn er - en ook de punten waar ik kritiek op heb, aanhalen. Het memorandum vertrekt vanuit een fatalistische opvatting die me vanwege een Vlaamse strijdvereniging verbaast. Ik citeer nogmaals : met minder dan tien percent van de bevolking, dit is minder dan een derde van de buitenlanders, verliezen de Brusselse Vlamingen elke wettigheid. En de tekst gaat verder met de stelling dat het nog erger zal worden, als de niet-Belgische burgers van de Europese Unie stemrecht zullen krijgen.

Los van het feit dat ik die tien procent een schromelijke onderschatting vind, meen ik dat juist dit soort opvattingen de buitenlanders regelrecht in de armen van de Franstaligen drijft. Ik wil hierbij ook opmerken dat de Nederlanders, de Duitsers, de Engelsen, de Ieren, de Zweden, de Denen, de Noren, de Oostenrijkers, en straks wellicht de Tsjechen en de Polen, toch niet bepaald als Romaanse volkeren worden aangezien. De taal van de meeste burgers uit de Europese Unie is het Duits, gevolgd door het Engels, het Frans, het Spaans en het Italiaans. Het is juist via een gastvrije, open houding, bijvoorbeeld via de gemeenschapscentra, dat niet-Belgische burgers uit de Europese Unie in Brussel ook electoraal voor de Vlamingen zullen kiezen.

In het memorandum van het Vlaams Komitee voor Brussel wordt nogal schamper gesproken over de gemeenschapscentra, die niet meer zouden dienen voor de Vlaamse aanwezigheid, omdat ze teveel bezig zijn met migranten en Franstaligen en te weinig met de Vlaamse verenigingen. Ik wil nog eens herhalen wat ik reeds in de plenaire zitting heb gezegd : voor mij zijn dergelijke eenzijdige uitspraken pure demagogie. Vorig jaar werden in de gemeenschapscentra 222 cursussen in het Nederlands georganiseerd. Er vonden 230 Nederlandstalige schoolvoorstellingen plaats, waar tachtig percent van de Vlaamse scholen in Brussel aan deelnamen. De bladen van de raden zijn bij mijn weten nog altijd Nederlandstalig. Het comité stelt dat de gemeenschapscentra het verenigingsleven verwaarlozen. Toch wil ik erop wijzen dat tachtig percent van de beheerders vertegenwoordigers zijn van het Vlaamse verenigingsleven. Het aantal migranten is er op een hand te tellen en het mochten er voor mijn part best wat meer zijn. Overigens heeft de VGC aan de gemeenschapscentra duidelijk de opdracht gegeven een werking te ontplooiën voor verenigingen en burgers.

Ik wil anderzijds wel met het Vlaams Komitee voor Brussel het belang onderstrepen van de baliefunctie van de gemeenschapscentra. Ik pleit er niet voor ze om te bouwen tot infobezuren, maar er kunnen binnen de centra wel be-

langrijke infobureaus worden opgericht om informatie te verstrekken over diensten, huisvesting, voor het behandelen van taalklachten, enzovoort. Wat het onderwijs betreft, wil ik de problemen die de toevloed van anderstalige leerlingen stelt, niet ontkennen. Ik ben het eens met de suggesties voor overgangsklassen voor anderstalige kinderen en de begeleiding van ouders van anderstalige leerlingen. Maar ik wil er wel aan toevoegen dat er op dit vlak reeds heel wat werk wordt geleverd.

Ik ga er ook mee akkoord dat we naar middelen moeten zoeken om de Vlaamse ambtenaren aan te moedigen in Brussel te wonen, maar we moeten wel opletten dat we hiermee niet in tegenstrijd handelen met de Europese regelgeving inzake de vrijheid van wonen. Op de VGC-begroting van 1996 is voor dergelijke acties een verhoging van vijf miljoen frank van het Sociaal Fonds ingeschreven. Ook over Europa is het memorandum nogal demagogisch. Zeggen dat de europeanisering van Brussel de grondoorzaak is van de Vlaamse uitwijking, is een al te eenzijdige benadering.

De uitwijking van Vlamingen heeft in de eerste plaats te maken met de stijgende woonkosten in onze hoofdstad en dat is een fenomeen, dat in alle Europese grootsteden voorkomt. Ook de verbinding die in het memorandum wordt gemaakt tussen het tegenhouden van de vlucht uit de stad en het gebruik van het Nederlands als werktal van de Unie, slaat nergens op. Los van de wens om het Nederlands als werktal in te voeren, wil ik er toch op wijzen dat de situatie in Brussel, met 75 percent van de Europese instellingen, toch wel anders is dan het Deens in Kopenhagen en het Fins in Finland. Binnen de Europese Unie worden jaarlijks 181.610 vertolkingsdagen gepresteerd. In de UNO zijn er dat 321.400. Alleen al bij het parlement werken meer dan 1.000 vertalers en tolken in vaste dienst. Het werken met werktalen heeft juist als bedoeling het vermijden van tijdrovende vertalingen. Men gebruikt dan talen die minstens passief door iedereen worden begrepen. Dit brengt uiteraard de mensen uit andere taalgebieden in een nadelige positie ten aanzien van de mensen uit de grote taalgebieden, die als werktal fungeren. Misschien zou het een goede stelregel zijn, dat niemand nog zijn eigen taal gebruikt in zo'n internationale communicaties. De aanwezigheid van het Nederlands in de Europese instellingen te Brussel kan echter ook met minder dure middelen worden verbeterd, bijvoorbeeld de taal van de zaalaanduidingen. Het lijkt me evident dat dit in de officiële talen van de gaststad moet gebeuren.

De lange-termijnvisie op Europa bevat verscheidene misvattingen. Zo wordt gezegd dat de Vlaamse Gemeenschap niets te zeggen heeft in de Europese Unie. Ik wil er even op wijzen dat sinds het Verdrag van Maastricht de lidstaten in de ministerraad kunnen worden vertegenwoordigd door ministers uit de regeringen van de deelgebieden. Wat de vertegenwoordiging van België in de Europese ministerraden betreft, werd er een samenwer-

Van Asbroeck

kingsakkoord gesloten tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten. Daardoor krijgen gewesten gemeenschapsregeringen medebeslissingsrecht op de domeinen die tot hun bevoegdheden behoren.

Tot zover de beschouwingen bij het memorandum van het Vlaams Komitee voor Brussel.

Zoals de heer Van Nieuwenhuysen zei, heeft de Vlaamse regering een actieplan voor Brussel beloofd. Het was inderdaad de bedoeling, dat dit in de loop van 1996 zou worden voorbereid om dan in 1997 te worden geconcretiseerd. Geconfronteerd met de dringende noodzaak aan een coherent Vlaams beleid voor Brussel en de diepe kloof, die ik bij mijn aantreden vaststelde tussen de administraties van de Vlaamse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschapscommissie, heb ik reeds begin september van vorig jaar een Gemengde Ambtelijke Commissie opgericht om dit actieplan uit te werken. Over de werking van deze commissie heb ik het reeds uitvoerig gehad bij de bespreking van mijn beleidsbrief. Ik kan u met genoeg meedelen dat de werkzaamheden al zover zijn gevorderd, dat ik binnen enkele weken een eerste tussentijds rapport aan u zal kunnen overhandigen. Ik reken erop dat het uiteindelijke actieplan nog in de loop van dit jaar zal worden afgerond. Wel wens ik te benadrukken dat dit plan, wil het een kans op slagen hebben, niet op een drafje mag worden opgesteld.

U vraagt mij ten slotte ook welke acties de Vlaamse regering al heeft uitgewerkt. U verwijst in uw interpellatie naar het rapport over de toepassing van de taalwetten. In tegenstelling tot wat bijna gemeengoed is geworden, heb ik deze studie niet in kartonnen dozen weggestopt. Ik heb ze echter ruim bekend gemaakt en overhandigd aan alle betrokken overheden. Ik heb er ook zelf een aantal conclusies aan verbonden, die we bij een volgende zitting van deze commissie wellicht zullen bespreken. Ik weet dat u veel belang hecht aan spreek-je-taal-in-Brussel-campagnes. Hoewel ik persoonlijk het effect van dergelijke acties relatieveer, kan ik u wel zeggen dat de thans lopende actie met de welkomkaart een behoorlijk succes is. Het verwondert me dat u daar niets over hebt gezien : het heeft in alle kranten gestaan, en alle telefoonnummers worden overstelpt met oproepen van mensen, die belangstelling hebben en een welkomkaart aanvragen. Het aantal aanvragen uit heel Vlaanderen overtreft de verwachtingen. In het kader van de Bruisend Brussel-campagne worden momenteel ook verscheidene initiatieven voorbereid om Vlaams-Brussel in Vlaanderen beter bekend te maken. Hierbij zal het accent worden verschoven van de grote manifestaties, zoals de Bruisend Brussel-tentoonstelling, naar kleinere culturele en informatieve pakketten waaruit à la carte zal kunnen worden geput.

Als coördinerend minister voor Brussel, heb ik er mee voor gezorgd dat de Vlaamse Gemeenschap in het kader

van het Sociaal Impulsfonds ook heel wat middelen in Brussel zal kunnen investeren. Zoals ik al in mijn beleidsbrief heb geschreven, is Vlaanderen mee verantwoordelijk voor het stedelijk beleid van zijn hoofdstad. Verder voer ik momenteel constructieve besprekingen met de Vlaamse en de Brusselse ministers van tewerkstelling, de BGDA en de VDAB, om de Vlaamse tewerkstellings- en beroepsopleidingsprogramma's ook toepasbaar te maken op Brussel. De oprichting van een Vlaams Subregionaal Tewerkstellingscomité voor Brussel ligt in het verschiet. Ook dat zal gevolgen hebben voor de Vlaamse aanwezigheid in Brussel.

Ten slotte wil ik erop wijzen dat mijn kabinet sterk is betrokken bij de besprekingen rond het strategisch plan voor de rand. Het is immers van groot belang dat men hierbij voldoende oog heeft voor de gevolgen voor de Vlaamse aanwezigheid in Brussel. Er bestaat zeker een band tussen beiden.

De spreek-je-taal-in-Brussel-campagne is slechts één van de elementen, dat kan worden gebruikt om Vlamingen in Brussel weerbaarder te maken. Er zijn andere elementen, die efficiënter kunnen zijn, zoals de problematiek van de omschakeling van de DAC-ers naar contractuelen. De huidige besprekingen gaan in de richting van een afschaffing van het onderscheid tussen de Vlaamse en de Brusselse DAC-ers. Het is niet de bedoeling dat DAC-ers, die in Vlaanderen wonen en die dus worden uitbetaald door de VDAB, een gunstiger statuut hebben dan DAC-ers, die in Brussel wonen en door de BGDA worden betaald. Deze problemen moeten worden opgelost : Vlaamse Brusselaars of Brusselse Vlamingen zullen er zo toe worden aangezet om in Brussel te blijven. Iemand die in Brussel komt wonen en merkt dat zijn statuut minder positief is dan in Vlaanderen, zou anders geneigd zijn om uit te kijken naar een huur- of koopwoning in Vlaanderen. Dat is toch niet de bedoeling. De samenwerking tussen Vlaanderen, Wallonië en Brussel, waarover de heer Vandebossche het had, is inderdaad zeer belangrijk. Ik wijs erop dat er al contacten werden gelegd voor concrete ontmoetingen tussen de VGC en de Vlaamse regering voor concrete problemen. Ik spreek niet over de Waalse regering. Dat kan straks waarschijnlijk worden gevraagd aan de minister-president Van den Brande. Het contact Vlaanderen-Brussel verloopt echter goed.

Ik denk dat ik een antwoord heb gegeven op alle vragen. Een aantal zaken uit de interpellatie van de heer Van Nieuwenhuysen waren gericht aan de minister-president. Ik laat hem de zorg om daar op te antwoorden. De heer Goovaerts zei dat de trekingsrechten van de VGC en de COCOF op dezelfde manier gebeuren, en volgens mij klopt dat niet. Ik denk niet dat het over dezelfde trekingsrechten gaat.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mevrouw de minister, u bevestigt eigenlijk dat u niet echt problemen ziet in de huidige toestand in Brussel. U geeft toe dat er misschien wel enkele kleine problemen zijn, maar dat voor de rest alles zeer goed gaat. Volgens u is er eigenlijk niets dat niet kan worden opgelost zolang we ons maar open genoeg tonen. U zegt ook dat die vlucht uit Brussel moet worden gerelativeerd en dat dit niet enkel voor de Vlamingen maar ook voor de Franstaligen geldt. Dit klopt, maar het is toch wel zo dat het aandeel van de Vlamingen in die stadsvlucht toch wel disproportioneel is. Dit heeft wel degelijk zijn redenen. Ik wil ook niet de discussie voeren over het juiste aantal Brusselse Vlamingen dat er nog in de stad aanwezig is. Ik denk dat de discussie vooral moet worden gevoerd rond de plaats van die Brusselse Vlamingen in de stad, rond de rechten die ze hebben en de discriminatie die ze dagelijks moeten ondergaan, ook op het vlak van de toepassing van de taalwetgeving. Het aantal is in die mate belangrijk dat - en hier moet ik de heer Van Vaerenbergh toch wel tegenspreken - wanneer dat aantal werkelijk té klein wordt op het totaal van de Brusselse bevolking, dat we dan iedere wettigheid in deze stad dreigen te verliezen.

Mevrouw de minister, u verwijt de Vlaamse Beweging een zeker fatalisme inzake Brussel. Ik zou eerder stellen dat dit getuigt van realiteitszin die is gebaseerd op de ervaringen in en rond Brussel. We zien wat de openheid in de Vlaamse rand rond Brussel ons in de loop van de voorbije decennia heeft opgebracht : overal gemeentebesturen die Nederlandsonkundig zijn, of die in ieder geval anti-Vlaams zijn en die de Vlaamse homogeniteit aanvechten en die het feit aanvechten dat ze behoren tot het Vlaamse Gewest. Ik zou deze toestand in de toekomst zeker willen vermijden.

U verwijt ons fatalisme. Ik zou de bal eerder willen terugkaatsen en u van een zekere naïviteit willen beschuldigen. Ik denk immers niet dat u door enkele cursussen Nederlands voor anderstaligen of vreemdelingen, of door het openstellen van gemeenschapscentra voor die mensen, dat u daarmee het tij zal kunnen keren. U zegt - en dat heeft mij toch wel enigszins verbijsterd - dat het gebruik van de verschillende talen in Europees verband best zou worden vermeden. Ik moet toegeven dat ik u hier absoluut niet meer kan volgen. Ik vraag me af hoe dat nog te rijmen valt met de democratische beginselen. Ik vind dat het gebruik van de eigen taal een democratisch recht is van iedereen en dat hier strikt aan moet worden gehouden.

Ten slotte heeft men hier verschillende keren de opmerking gemaakt dat het memorandum van het Vlaams Komitee voor Brussel niet ingaat op de grond van de zaak. Ik denk dat het normaal is dat het niet ingaat op de grond van de zaak vermits het aan de Vlaamse regering is ge-

richt en het alleen maar spreekt over die materies die tot de Vlaamse bevoegdheden behoren. Het gaat dus om maatregelen op korte termijn die inderdaad, zoals de heer Goovaerts reeds zei, gericht zijn op het overleven en niet zozeer op het zich blindstaren op alle mogelijke vormen van samenwerking die in vele gevallen volgens mij toch slechts een illusie zullen blijken te zijn.

Als men het debat op lange termijn wil voeren, dan moet men naar de grond van de zaak gaan en inderdaad teruggaan naar de vroegere beslissing om Brussel te verheffen tot een derde gewest. Men moet het dan hebben over de niet-toepassing van de taalwetgeving en de niet-afdwingbaarheid van de toepassing van de taalwetgeving. Men moet dan verder ook gaan naar de pletwals van de internationalisering.

De heer Leo Goovaerts : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister stelt dat, indien men rekening zou hebben gehouden met de stemmen voor Kamer en Senaat in Brussel, er 13 in plaats van 10 Vlamingen zouden verkozen zijn geweest. Ik denk dat dit pleit voor mijn voorstel om in Brussel de subnationaliteit in te voeren.

De voorzitter : Minister Van Asbroeck heeft het woord.

Minister Anne Van Asbroeck : Ik wil benadrukken dat ik de problemen niet onderschat. Alleen zie ik de problemen niet altijd op dezelfde manier als u, mijnheer Van Nieuwenhuysen. Vandaar ook dat ik de studie heb doorgespeeld met de vraag om dat federaal te onderzoeken en daar aan te werken, om dat inderdaad afdwingbaar te maken en er inderdaad een aantal actuele toestanden in te vermengen, die men in 1963 niet kon voorzien. Ik denk dat dit toch getuigt van het feit dat we daar wel belang aan hechten.

Ik wil me nu niet uitspreken over de subnationaliteit. Ik weet niet of dat een oplossing zou zijn voor het probleem. Ik denk dat we de bevolking moeten kunnen overtuigen dat er in Brussel ook mensen zijn die zeer goed gevormd zijn en die intensief bezig zijn met het politieke leven. Die mensen zouden bij de bevolking bekender moeten worden. Ze zouden dit gedeeltelijk zelf moeten doen, maar ik denk toch ook wel dat hier een taak voor de media ligt. Het is immers dikwijls een probleem van niet bekend genoeg te zijn. Op federale lijsten stemt men gemakkelijker voor figuren, die algemeen bekend zijn dan op een Brusselse lijst waar men eerder voor een burgemeester of een schepen zal stemmen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Van Nieuwenhuysen en Van Hauthem, door de heer Goovaerts, en door de heren Candries en Vandenbossche en mevrouw Becq werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede

Voorzitter

moties aangekondigd. Ze moeten uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Door de heer Van Vaerenbergh werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie ingediend. Ze zal worden gedrukt en rondgedeeld. De Raad zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

We gaan verder in besloten vergadering.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 17.40 uur.*
